

PARSNE AN FACULTAS ANIMI SIT VITA PASSIVA

αὐτὴν τὸ μὲν ἄλλο, τὸ δ' ἄλλο, καὶ τοῦτ' εἰκότως· ἐναντία γάρ· τὰ δ' ἐναντία καθ' ἓν καὶ τὸ αὐτὸ συνυπάρχειν <ἀδύνατον, ...> ἀληθές. οὐδὲν γὰρ ἴσως κωλύει καὶ τὰναντία συνυπάρξαι τὸν εἰρημένον τρόπον, ἔαν δυνάμεις ὧσι καὶ μὴ ἐνέργειαι λαμβάνωνται. λογίζεσθαι μὲν γὰρ καὶ ἀλο- 5 γιστεῖν ἢ ὑγιάζειν καὶ κακοῦν <ἅμ'> ἅμφω ἀδύνατον· ἢ μέντοι δύναμις τοῦ <ὑγιάζειν καὶ τοῦ> κακοῦν ἅμα περὶ τὸ αὐτό, ἢ <τε τοῦ λογίζεσθαι καὶ τοῦ> ἀλογιστεῖν περὶ τὴν ψυχὴν ἅμα, οὐ μέντοι καὶ αἰ κατὰ ταύτας ἐνέργειαι· καὶ πλείω δὴ τὸ αὐτὸ δύνασθαι οὐδὲν κωλύει, οἷον τὸ 10 ἀληθεύειν τὸν τε ἐπιστήμονα καὶ τὸν διαλεκτικόν· οὕτω δὴ καὶ ἀλογιστεῖν τὴν τε τῶν ἀλόγων ζώων ψυχὴν καὶ τὴν ἀνθρώπου, ἀλλὰ τὴν μὲν τῶν ἀλόγων ἐν τῷ εἶναι αὐτῆς τὸ ἀλογιστεῖν ἔχειν (διὸ καὶ αἰεὶ ἀλογιστεῖ καὶ οὐχ ὅτε μὲν τοῦτο, ὅτε δὲ τὸ ἐναντίον), τὴν δὲ τοῦ ἀνθρώπου τὸ μὲν 15 ἀλογιστεῖν οὐκ ἐν τῷ εἶναι ἔχειν αὐτῆς (οὐ γὰρ ἂν καὶ ἐλογίζετο), τὸ δύνασθαι μέντοι ἀλογιστεῖν καὶ τὸ δύνασθαι λογίζεσθαι. ἐνεργεῖ δὲ κατ' ἅμφω· κατὰ λόγον μὲν, ὀπηνίκ' ἂν βλέψη πρὸς τὴν ἑαυτῆς οὐσίαν, αὕτη δ' ἐστὶν ὁ ἐν αὐτῇ νοῦς, κατὰ δὲ τὴν ἀλογίαν, ὁπόταν νεύση πρὸς τὰ 20 ἔξω αὐτῆς, ταῦτα δ' ἐστὶ τὰ αἰσθητά. ἄλλο οὖν τὸ ἐν ἀνθρώπῳ ἄλογον, καὶ ἄλλο τὸ ἐν τοῖς ζώοις· τὸ μὲν γὰρ ἐν τούτοις ψυχὴ, τὸ δ' ἐν ἀνθρώπῳ δύναμις· καὶ τοῦτ' ἂν εἴη τῆς τοῦ λογίζεσθαι δυνάμεως ἀχώριστον. ὀρθῶς ἄρα καὶ Ἀριστοτέλης τὴν ἀνθρώπου ψυχὴν δύναμιν συναποκα- 25 λῶν, ὅτι ποτὲ μὲν λογίζεται, ποτὲ δ' οὔ.